

givning, som knæsætter en anden Moral, naar det gælder det offentliges Forhold overfor Enkeltpersoner, end der gælder Mand og Mand imellem. Det maa jeg for mit Vedkommende i allerhøjeste Grad beklage, og jeg maa af disse Grunde foruden af de Grunde, som jeg har haft Lejlighed til ved første Behandling at fremsætte her i dette høje Ting, meget indtrængende henstille til ærede Medlemmer at stemme imod det foreliggende Lovforslag.

Olufson: Det ærede Medlem Hr. Ulrich fremkom paa ny med en Kritik af den Forhandlingsmaade, Jordlovsudvalget havde brugt overfor Ejere af Lensjorder. Jeg forstaaer ikke, at det ærede Medlem Gang efter Gang vil fremkomme med dette, naar det er notorisk, at af Hundreder af Forhandlinger, der er ført, er der kun ganske enkelte, hvor det ikke er lykkedes at opnaa en Overenskomst. Der har kun været eet Tilfælde tidligere, og i det sidste Aar har der været et til, som ganske vist har ført to nye Tilfælde med sig. I alle de andre Tilfælde er det lykkedes Jordlovsudvalget gennem Forhandling at opnaa det, man ønskede, og saa kan jeg ikke forstaa, at det ærede Medlem nu vil bebrejde Jordlovsudvalget noget. Det er kun for disse ganske enkeltes Skyld, hvor det har vist sig umuligt at opnaa et Resultat, at Lovforslaget er fremsat. Man kan dog ikke fra Samfundets Side finde sig i, at en enkelt — Krakiler, er der gentagne Gange sagt fra denne Talerstol, og man kan bruge dette Udtryk, for det er betegnende — en enkelt Person nægter Samfundet Ret til at foretage visse Arbejder, der er nødvendige, for at Udstykningen overhovedet kan finde Sted.

Det ærede Medlem mener, at det er en helt ny Praksis, man kommer ind paa, og i Betænkningen har de konservative Medlemmer sagt, at hvis man vedtog denne Lov, vilde man indføre en Særlovgivning, der gjorde Grundlovens § 80 illusorisk. Det er slet ikke Tilfældet. I adskillige andre Forhold har Samfundsmagten Ret til i kortere eller længere Tid at beslaglægge Privatmands Ejendom mod Erstatning. Jeg er fra en Egn, som det for en Del Aar siden blev vedtaget, at der skulde føres en ny Jernbane igennem, og langs hele den paa-gældende Strækning har Statsbanernes Ingeniører og Ekspropriationskommissionen gaaet igennem Aar og udført Arbejder, uden at de har spurgt en eneste af Lodsejerne om Lov. Der er blevet nedrammet Pæle, som staaar den Dag i Dag paa privat Mands Ejendom. Uagtet der ikke er Udsigt til,

at denne Bane bliver gennemført indenfor en overskuelig Aarrække, staaar disse Pæle der, og den Lodsejer, som vover at flytte en Pæl, vil uvægerlig blive ikendt en Mulkt. Naar Militæret holder Øvelser, spørger de ikke den private Ejer, om de maa gaa ind over hans Marker. Det forekommer mig, at det ærede Medlem dér havde bedre Grund til Forargelse. Jeg har set Eksempler paa, at Artilleriet med Kanoner og de store Traktorer er kørt ind over besaaede Arealer, kørt ind over Roemarker, som de har ødelagt fuldstændig. Det har ikke spurgt ad, men bagefter er der blevet Tale om Erstatning. Akkurat det tilsvarende er Tilfældet her. Der er visse Arbejder, som er nødvendige for, at Udstykning overhovedet kan foretages. Hvis ikke baade Samfundet og den enkelte skal lide store Tab, skal der i Vintermaanederne Januar, Februar, Marts foretages visse Forarbejder. Dem maa vi ønske udført, og derom bestemmes der i Lovforslagets § 4, at hvis der under disse Arbejder sker Skade paa privat Gods, skal den erstattes. Men udover det kan vi ikke erkende, at Samfundet overhovedet har nogen Erstatningspligt. Vi kan heller ikke anerkende Rigtigheden af den Betragtningmaade, det ærede Medlem har fremsat og har fremsat i Betænkningen, at den private Ejendomsret er i Fare ved dette. Jeg vil meget indtrængende anbefale Tingets ærede Medlemmer at stemme for Lovforslaget.

Rahbek: I den Udtalelse, som det konservative Folkepartis Udvalgsmedlemmer har fremsat i Betænkningen til Lovforslaget, udtaler man, at en Lovgivning som denne vil gøre Grundlovens § 80 illusorisk. Jeg kan absolut ikke anerkende Rigtigheden af denne Betragtningmaade. Hvad der sker her, er noget, vi ser saa tidt ude i det praktiske Liv, f. Eks. ved Ejendomshandler, idet det i mange Tilfælde er saaledes, at en Mand køber en Ejendom, men den hidtidige Ejer ønsker at blive boende paa den f. Eks. til 1. April, og Køberen faar da selvfølgelig Lov til paa vedkommende Ejendom at udføre de Arbejder, der skal udføres inden 1. April. Det er jo kun rimeligt og naturligt. Nu maa vi naturligvis huske paa, at i de Tilfælde, vi her taler om, er der ikke afsluttet nogen Handel. Jorden stilles i Kraft af en Lov til Raadighed af Hensyn til Almenvellet, idet man mener, at det er en Foranstaltning, som tjener Almenvellet. Man kan maaske sige, at det er ved en Slags Forglemmelse, at der ikke i sin Tid ved Lovens Behandling blev indføjet en Bestemmelse, som gav Parcelkøbere Ret til den